

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

Místní národní výbor Rudoltice

1949–1963

Inventář

EL NAD č.: 369

AP č.: 422

Miloslava Svobodová

Horšovský Týn 2015

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	6
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	6
Seznam použitých pramenů a literatury	7

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	8
Příloha č. 2: Seznam předsedů MNV Rudoltice	9

Inventární seznam: 10

I. Orgány národního výboru	11
II. Úřad národního výboru	11
1. Úřední knihy	11
Účetní knihy	11
2. Spisový materiál	11
Spisy	11
Činnost MNV	11
Finance	11

I. Vývoj původce archiválií

Rudoltice leží 7 km severovýchodně od Kdyně asi jeden kilometr od Černíkova. Do roku 1949 Rudoltice náležely do soudního okresu Kdyně v politickém okrese Domažlice. Podle vládního nařízení ze dne 18. ledna 1949, o územní organizaci okresů v českých zemích¹ s účinností od 1. února 1949 až do konce roku 2006 patřily do okresu Domažlice. Od 1. ledna 2007 jsou Rudoltice součástí okresu Klatovy.²

Po skončení 2. světové války v květnu 1945 na osvobozeném území Československé republiky podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění začaly vznikat národní výbory, které se staly základem organizace veřejné správy. Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon jejich pravomoci stanovila vláda prostřednictvím svých nařízení.³

Národní výbory, které mezitím začaly často neformálně na osvobozeném území vznikat, měly být v co nejkratší době obnoveny jako zastupitelské orgány a orgány veřejné správy podle zásad československých volebních řádů. Přesto se však řádné volby do národních výborů nekonaly. Národní výbory měly ve svém obvodu spravovat všechny veřejné záležitosti, pokud tyto nebyly spravovány jiným veřejným orgánem. První zmínka o fungování MNV Rudoltice pochází z prosince 1945, kdy tehdejší národní výbor zasílal ONV Domažlice informace o členech národního výboru.⁴ Tehdy v Rudolticích působil 9členný národní výbor s 5člennou radou. Členové rady byli zároveň referenty. U MNV Rudoltice je u členů rady doložen referent zemědělský, kulturní a vyživovací. Předseda MNV obstarával zřejmě práce referátu pro všeobecné a vnitřní věci, plánovacího a bezpečnostního.

Na základě vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění, bylo složení národního výboru změněno podle těchto voleb. Nově jmenovaný MNV Rudoltice se skládal z 9členného pléna a 3členné rady. Složení komisí národního výboru se nepodařilo dohledat.

Vládním nařízením č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, byly místní národní výbory rozděleny do čtyř kategorií podle počtu obyvatel. MNV Rudoltice se zařadil mezi národní výbory I. kategorie (obce do 600 obyvatel). Při reorganizaci MNV Rudoltice ONV v Domažlicích neustále zápasil s lhostejností členů národního výboru při zasílání podkladů pro sestavování nového MNV. Ten byl jako 9členný ustaven dne 20. července 1950 a skládal se pouze ze dvou členů KSČ, ostatní členové byli bezpartijní. Výkonný orgán národního výboru tvořila 5členná rada. Každý člen rady byl zároveň referentem a předsedou příslušné komise.

V archivním fondu Místní národní výbor Rudoltice se nedochovaly zápisy ze schůzí MNV ani jiné dokumenty, které by napomohly podrobněji zrekonstruovat činnost MNV Rudoltice v letech 1945–1951. Je však nanejvýš pravděpodobné, že jeho hlavní úkoly v období od jeho ustavení, stejně jako v jiných obcích okresu, byly určovány především potřebou co nejrychleji odstranit důsledky války a organizovat život v obci činností, která mu byla nadřizenými orgány a příslušnými předpisy určena.

V roce 1954 došlo k přijetí zákona č. 12/1954 Sb., ústavní zákon o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, a zákona č. 14/1954 Sb., o volbách

¹ Vládní nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích.

² Vyhláška MVČR č. 513/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů.

³ Tím bylo nařízení vlády č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, a dále vládní nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb. a vyhláška ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů.

⁴ ONV Domažlice, inv. č. 306, Seznamy členů MNV, karton č. 30.

do národních výborů, na jehož základě proběhly 16. května 1954 první volby do národních výborů. Dosud byli členové národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Důležitou změnu, kterou přinesl zákon o národních výborech č. 13/1954 Sb., bylo zrušení referentského systému. Z květnových voleb vzešel 9členný MNV Rudoltice s 3člennou radou, která prováděla usnesení plenárního zasedání a vykonávala veškerou správu, pokud nebyla vyhrazena plenárnímu zasedání nebo předsedovi. Jaké komise byly na MNV ustaveny, se nepodařilo kvůli malému množství dochovaných archiválií dohledat. U národních výborů podobného typu to byly zpravidla komise finanční, zemědělská a kulturní.

Volbám v květnu 1957 předcházela novelizace zákonů o národních výborech.⁵ Po volbách konaných 19. května 1957 došlo ke zvolení 9členného národního výboru s 3člennou radou. Plénium na své ustavující schůzi zvolilo tyto stálé komise: zemědělskou, finanční, kulturní a osvětovou. Jako pomocný aktiv MNV je od roku 1957 doložen výbor žen, který se podílel především na zlepšování a rozšiřování péče o rodinu, děti a mládež v obci, na svých schůzích projednával také mj. otázky zásobování a dostupnosti lékařské péče.

Výrazné změny ve vývoji národního výboru představoval rok 1960.⁶ Právním základem k dalšímu rozšíření pravomoci NV se stal zákon č. 65/1960 Sb., o národních výborech. Volební období se prodloužilo ze tří na čtyři roky. Volby do MNV Rudoltice se konaly 12. června 1960. Plénium nově zvoleného MNV Rudoltice se skládalo z 9 poslanců (dříve členů MNV). Výkonným orgánem pléna byla 5členná rada. Ke zřízení stálých komisí (zemědělská, finanční a plánovací, školská a kulturní, stavební, pro místní bezpečnost) došlo na ustavující schůzi, která proběhla 24. června 1960.

První jednání o sloučení MNV Rudoltice s MNV Černíkov začala probíhat během roku 1961. Sloučení uvedených místních národních výborů bylo na jaře 1963 schváleno plenárním zasedáním ZKNV v Plzni. Od 29. září 1963 byl zřízen společný MNV pro obce Rudoltice a Černíkov se sídlem v Černíkově. Po stránce finanční, rozpočtové a majetkové (tj. po převedení údajů z účetních knih MNV Rudoltice do účetních knih MNV Černíkov, sloučení kont u Státní banky československé a zajištění společného rozpočtu) se obce sloučily ke konci října 1963 a MNV Rudoltice zanikl.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Podle záznamů uvedených v evidenci PEvA se jediné předání archiválií MNV Rudoltice do Okresního archivu Domažlice uskutečnilo 15. října 1955. Podrobnější informace o předání archiválií do archivu se nedochovaly. Evidována byla jedna účetní kniha, u které byl uveden chybný časový rozsah 1947–1949. Ve skutečnosti se jedná o účetní knihu vedenou v roce 1949.

Ve spisu o fondu se nachází záznam o kontrole spisovny MNV Rudoltice ze dne 3. července 1952, ve kterém je poznámka „není zde vůbec archiv“, ostatní kolonky tohoto dokumentu jsou proškrtnuté. Dále se zde vyskytuje rukou psaný nedatovaný soupis „starých knih“ uložených u MNV Rudoltice a Vílov. Tento soupis eviduje z působnosti MNV Rudoltice hlavní knihy z let 1947 a 1949 a „protokol na zapisování schůzí od roku 1910, který se dosud používá“. V SOkA Domažlice je uložena pouze již výše zmiňovaná účetní kniha z roku 1949.

---

⁵ Zákon č. 10/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech. Počet členů podrobněji určoval zákon č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů.

⁶ Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech, předcházely novému územnímu uspořádání státu, které bylo kodifikováno zákonem č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

Na torzovitě dochovaných archiváliích nejsou vyznačeny spisové znaky, ze kterých by se dala dovodit jakákoli existence ukládacího systému ve spisovně původce. Spisovenské zpracování registraturních pomůcek nelze posoudit, protože nejsou v archivním fondu zastoupeny. Ke ztrátě chybějících dokumentů MNV Rudoltice došlo patrně na úřadě původce a není známo, že by se nacházely ve spisovně nástupnického MNV.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Místní národní výbor Rudoltice obsahuje archiválie z let 1949–1963.

Archivní fond Místní národní výbor Rudoltice je torzovitý, chybí v něm řada zápisů ze schůzí pléna z let 1945–1951 a 1963 a zápisy ze schůzí rady 1945–1952, 1962–1963. Zápisy ze schůzí komisí a aktivů národního výboru jsou dochovány pouze torzovitě. Rovněž zde úplně schází celá řada účetních knih z let 1945–1948 a 1950–1959 a všechny registraturní pomůcky. Ze spisového materiálu se dochovalo pouze torzo, které obsahuje pouze pracovní a časové plány schůzí pléna, rady a komisí z let 1955–1962, které byly založené u zápisů rady a pléna zasílaných na ONV Domažlice, a rozpočet obce na rok 1963, který se původně nacházel v archivním fondu MNV Černíkov a byl z něho v roce 2010 přerazen do MNV Rudoltice.

První zpracování archivního fondu provedl v roce 1956 Matěj Šlajs, který vypracoval soupis archiválií vztahujících se k obci Rudoltice, v němž je zahrnuta i účetní kniha MNV Rudoltice z roku 1949. Archivní fond doplnila a inventář k němu zhotovila v letech 2014 a 2015 Miloslava Svobodová.

Řadu zápisů ze schůzí pléna, rady, komisí a aktivů zpracovatelka doplnila v roce 2014 zápisy, které archiv převzal společně s archiváliemi archivního fondu Okresní národní výbor Domažlice. Konkrétně se jednalo o 0,05 bm zápisů MNV Rudoltice zaslaných na vědomí ONV Domažlice. U těchto zápisů zpracovatelka rovněž našla knihu příjmů MNV Rudoltice z let 1960–1963, kterou do archivního fondu při pořádání zařadila.

Vzhledem k tomu, že archivní fondy místních národních výborů uložené v SOkA Domažlice jsou inventarizovány podle Ukládacího a skartačního plánu pro MNV, vypracovaného podle instrukce MV ČSR č. 12/1987⁷ a podle výsledku průzkumu spisové agendy na MNV Jesenná v roce 1987 v okrese Gottwaldov, dnes Zlín, byl i archivní fond Místní národní výbor Rudoltice zpracován podle tohoto pořádacího schématu. Z důvodu, že se původce neřídil spisovými a skartačními plány důsledně a ukládacími znaky spisy neoznačoval, nejsou v inventárním seznamu ukládací (spisové) znaky uváděny.

Při inventarizaci archivního fondu byl jako základní metodický návod použit metodický pokyn pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni čj. SOAP/006-3120/2007. Inventární seznam je rozčleněn podle následujícího schématu: I. orgány národního výboru a II. úřad národního výboru. Do oddělení I. orgány národního výboru jsou zařazeny zápisy ze schůzí pléna, rady, komisí a aktivů. Ostatní archiválie jsou zařazeny do oddělení II. úřad národního výboru. Toto oddělení obsahuje dvě skupiny: úřední knihy a spisový materiál.

Formální zpracování inventáře proběhlo podle metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP /006-0767/2010 a jeho dodatku čj. SOAP/006-1300/2014. Při popisu jednotlivých evidenčních jednotek zpracovatelka postupovala podle metodického návodu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra čj. MV-46913/AS-1/AS-2013.

Při pořádání a inventarizaci archivního fondu MNV Rudoltice nebyly vyřazeny žádné archiválie bez trvalé dokumentární hodnoty.

---

⁷ Věstník vlády ČSR pro národní výbory 1987, částka 7.

Fyzický stav archivního fondu je dobrý, proto nejsou nutné konzervátorské zásahy. Jazykem archivního fondu je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Vzhledem k nepříliš velkému rozsahu dochovaných archiválií poskytují dokumenty archivního fondu Místní národní výbor Rudoltice velmi omezené možnosti využití. Nejcennější v archivním fondu jsou neúplné zápisy ze schůzí pléna a rady z let 1952–1962 (inv. č. 1–5), které dokládají především zemědělský charakter obce. Částečně nahlédnout do hospodaření obce umožňuje dochované torzo účetních knih z let 1949 (inv. č. 6) a 1960–1963 (inv. č. 7) a rozpočet MNV Rudoltice z roku 1963 (inv. č. 9).

Doplňující informace k historii obce a činnosti MNV Rudoltice nalezneme v archivních fondech Okresní národní výbor Domažlice, Archiv obce Rudoltice a Jednotné zemědělské družstvo Rudoltice.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně archivní fond uspořádala, úvod napsala a inventární seznam zhotovila v letech 2014 a 2015 Miloslava Svobodová.

V Horšovském Týně 29. května 2015

Miloslava Svobodová

Seznam použitých pramenů a literatury

1. Prameny

a) archivní

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice, inv. č. 306, karton č. 30.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice, inv. č. 307, karton č. 33.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice, inv. č. 314, karton č. 41.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice, inv. č. 508, karton č. 419.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice, inv. č. 1891, N 1623.

b) tištěné

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. I. a II. díl. Praha : Český statistický úřad 2006.

Seznam obcí v republice Československé. Díl I. Seznam obcí v zemích českých podle správního rozdělení z 1. února 1949. Praha : Státní úřad statistický 1949.

Statistický lexikon obcí v republice Československé. I. Země Česká. Praha : Ministerstvo vnitra a Státní úřad statistický 1934.

2. Literatura

ČECHOVÁ, Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích 1945–1960. *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, s. 129–147.

FUSEK, Jaroslav. *Organizace a působnost místních národních výborů*. Příručka pro národní výbory. Praha : Ministerstvo vnitra 1947.

NUHLÍČEK, Josef. Spisová služba národních výborů v letech 1945–1955. *Archivní časopis*, 1955, roč. 5, s. 135–146.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách*. Jejich vznik, původní význam a změny. Díl III. M–Ř. Praha : Československá akademie věd a umění 1951

ŠMILAUEROVÁ, Eva. Správní vývoj a diplomatika písemností okresních národních výborů v letech 1945–1960. *Sborník archivních prací*, 1982, roč. 32, s. 43–169.

ŠTROBLÍK, Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945–1990). *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, str. 73–90.

ŠULC, Stanislav. *Národní výbory, vývoj, právní základy, poslání, práce*. Brno : ZÁŘ tiskařské a nakladatelské podniky, 1946.

Seznam použitých zkratek

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
čj.	číslo jednací
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ev. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
KOVP	komise ochrany veřejného pořádku
KSČ	Komunistická strana Československa
MNV	místní národní výbor
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NV	národní výbor
ONV	okresní národní výbor
PEvA	program pro evidenci archiválií
Sb.	Sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
ZKNV	Západočeský krajský národní výbor

Seznam předsedů MNV Rudoltice

Jméno:	Ve funkci od:	Ve funkci do:
Václav Kubovec	květen 1945	listopad 1945
Václav Dolejš	1. prosinec 1945	červen 1946
Josef Toman	30. červen 1946	? 1950
Václav Kubovec	? 1950	listopad 1952
Josef Matouš	? 1953	květen 1954
Josef Piřha	květen 1954	červen 1960
Alois Obst	24. červen 1960	září 1963

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Orgány národního výboru

1	Zápisy ze schůzí pléna	1952–1962	kar 1
2	Zápisy ze schůzí rady	1953–1961	kar 1
3	Zápisy ze schůzí finanční komise	1957–1963	kar 1
4	Zápisy ze schůzí zemědělské komise	1955–1957	kar 1
5	Zápisy ze schůzí výboru žen	1957–1958	kar 1

II. Úřad národního výboru

1. Úřední knihy

Účetní knihy

6	Hlavní kniha	1949	ukn 1
7	Knihy příjmů	1960–1963	ukn 2

2. Spisový materiál

Spisy

Činnost MNV

8	Pracovní a časové plány schůzí pléna, rady, finanční komise a KOVP	1955–1962	kar 1
---	--	-----------	-------

Finance

9	Rozpočet obce	1963	kar 1
---	---------------	------	-------

Název archivní pomůcky: Místní národní výbor Rudoltice
Značka archivního fondu: MNV Rudoltice
Časové rozmezí: 1949–1963
Počet evidenčních
jednotek: 3 (2 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních
jednotek: 9
Rozsah v bm: 0,11 bm
Stav ke dni: 29. 5. 2015
Zpracovatelka archivního
fondu: Miloslava Svobodová
Zpracovatelka archivní
pomůcky: Miloslava Svobodová
Počet stran: 12
Počet exemplářů: 4
Schválil: Mgr. Radka Kinkorová
dne 29. 5. 2015 - č.j. SOAP/010-0425/2015